

Kvalifisering av universitets- og høyskolekandidaten

Biblioteket som støttespiller for utdanningene

Det 72. norske bibliotekmøte, Hamar 2010

Eystein Gullbekk

*Undervisningsleder,
Universitetsbiblioteket i Oslo*

Kvalifisering av universitetskandidaten

Noen problemstillinger for vår undervisning:

- 1) Kvalifikasjoner: hva skal studentene lære?
- 2) Læringsformer: hvordan skal de lære?
- 3) Undervisning: hvordan underviser vi for informasjonskompetanse?

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning (et lite utdrag)

BA / 1. syklus

- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling
- kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

MA / 2. syklus

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer

(Kunnskapsdepartementet, 2009)

Information Literacy

”the adoption of appropriate information behaviour to identify, through whatever channel or medium, information well fitted to information needs, leading to wise and ethical use of information in society” (Boon, Johnston, & Webber, 2007, s. 204-205; Johnston & Webber, 2003, s. 336).

Information Literacy

”the adoption of appropriate information behaviour to identify, through whatever channel or medium, information well fitted to information needs, leading to wise and ethical use of information in society” (Boon, Johnston, & Webber, 2007, s. 204-205; Johnston & Webber, 2003, s. 336).

- Faglig informasjonsøking
- Kritisk kildevurdering
- Etisk kildebruk

Information Literacy

”the adoption of appropriate information behaviour to identify, through whatever channel or medium, information well fitted to information needs, leading to wise and ethical use of information in society” (Boon, Johnston, & Webber, 2007, s. 204-205; Johnston & Webber, 2003, s. 336).

Virksomhet i dag ved UBO

2007

6644 kursdeltagere

2008:

7932 kursdeltagere

2009

8300 kursdeltagere

Kvalifikasjonsrammeverket

- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling (BA / 1. syklus)
- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer (MA / 2. syklus)

Kvalifikasjoner

A) Fagspesifikt læringsutbytte

B) Overførbart læringsutbytte (Aamodt m.fl., 2007)

- Kunne omsette sin utdanning videre i arbeidslivet
- Kunne kommunisere og formidle sin kunnskap
- Kunne håndtere prosesser
- Kunne finne fram i og vurdere informasjon og kilder til informasjon

- Etterspurte kvalifikasjoner
 - League of European Research Universities (LERU)
 - Bologna prosessen og nasjonale kvalifikasjonsrammeverk
 - Bologna prosessen og St. melding nr. 14 (2008 – 2009) om internasjonalisering av utdanning

Kvalifisering av universitetskandidaten

Noen utfordringer til vår undervisning:

- 1) Kvalifikasjoner: hva skal studentene lære?
- 2) Læringsformer: hvordan skal de lære?
- 3) Undervisning: hvordan underviser vi for informasjonskompetanse?

Læringsformer

- Læring ses i stor grad i sammenheng med
 - Deltagelse snarere enn mottak
 - Konstruksjon snarere enn reproduksjon
 - Aktivitet i sosial og kulturell kontekst
 - Sosiokulturelt læringssyn
- Etterlyses større mangfold av læringsformer

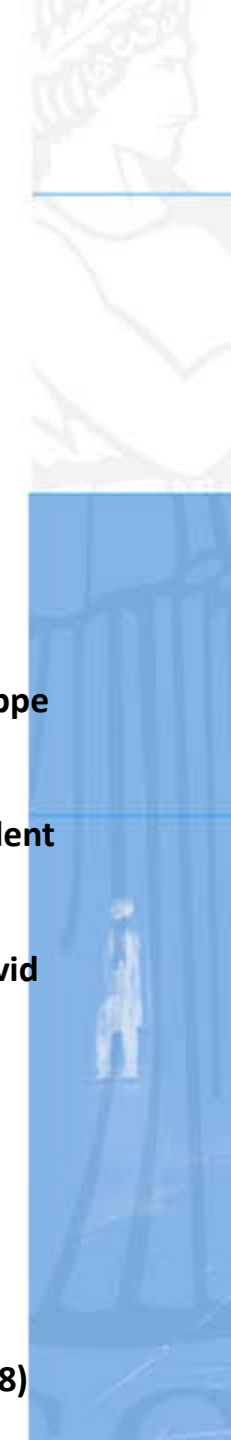

Kvalifisering av universitetskandidaten

Noen utfordringer til vår undervisning:

- 1) Kvalifikasjoner: hva skal studentene lære?
- 2) Læringsformer: hvordan skal de lære?
- 3) Undervisning: hvordan underviser vi for informasjonskompetanse?

Hvordan underviser vi?

Kontekstavhengig

Kildeorientering

Kommunikativ orientering

Kilders innhold og funksjonalitet

Fagrelatert validering av informasjon

Gruppe

Student

Individ

Informasjon

Mønstergyldig navigering mellom kilder

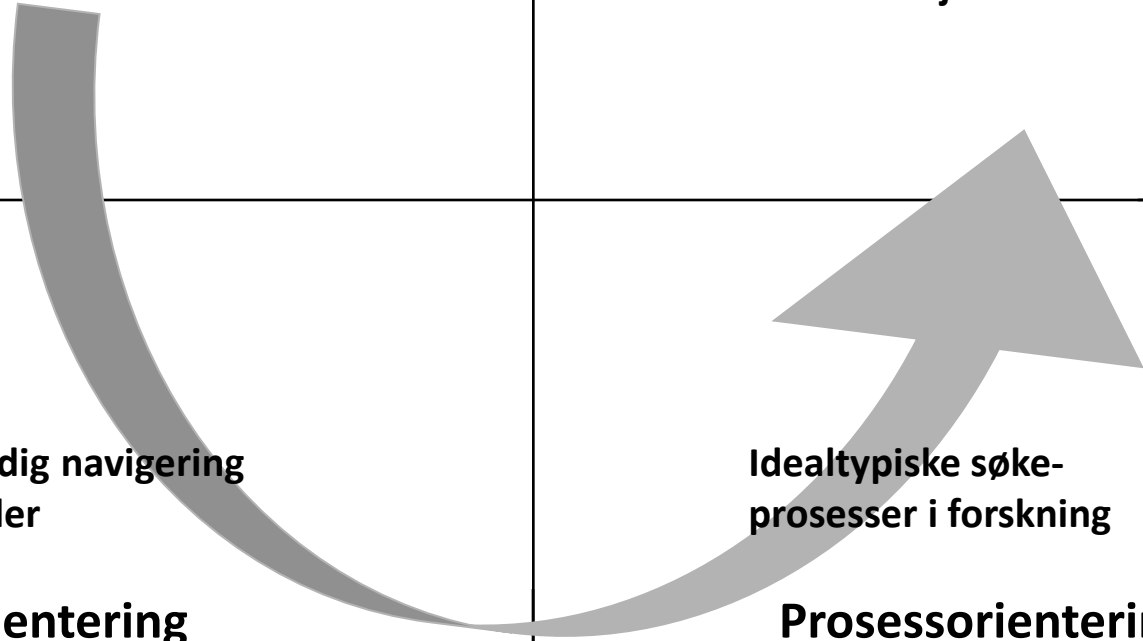
Idealtypiske søkeprosesser i forskning

Atferdsorientering

Proessorientering

Kontekst-uavhengig

(Sundin, 2005; 2008)

Møte utfordringene

- Kunnskap om informasjonskompetanse
- Høyskole-/Universitetspedagogisk kompetanse
 - kursdesign
 - bevissthet om eget læringsssyn
- Utviklingsarbeid
 - Kompetanseutvikling – f.eks samarbeid med universitetspedagogene (egen modul ved UBO)
 - Forskningsbasert utviklingsarbeid – f.eks ”Information management for knowledge creation”, ABM-støttet prosjekt (samarbeid Bergen, Oslo, Ålborg)
- Rollefordeling
 - Undervisere i biblioteket og undervisere i studieprogrammene
- Bibliotekutdanningene

Referanser

- Boon, S., Johnston, B., & Webber, S. (2007). A phenomenographic study of English faculty's conceptions of information literacy. *Journal of Documentation*, 63(2), 204-228.
- Johnston, B., & Webber, S. (2003). Information literacy in higher education: a review and case study. *Studies in Higher Education*, 28(3), 335-352.
- Kunnskapsdepartementet (2009a). *Internasjonalisering av utdanning*. St..meld. nr 14 (2008-2009). Oslo: Kunnskapsdepartementet
- Kunnskapsdepartementet (2009b). Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning. Hentet 17.08.2009, fra <http://www.uhr.no/documents/kvalifikasjonsrammeverket.pdf>
- League of European Research Universities (LERU) (2007). [Doctoral studies in Europe: excellence in researcher training](#), Hentet 01.09.2009, fra <http://www.leru.org/file.php?type=download&id=1020>
- Norges forskningsråd (2009). NFR - Nye retningslinjer for digital publisering - prinsipper for åpen tilgang til vitenskapelige publisering. Hentet 10.10. 2009, fra <http://www.forskningsradet.no/no/Nyheter/Nye+retningslinjer+for+digital+publisering/1233558139716>
- Sundin, O. (2005). Webbasert anvendelse av informasjon - ett forum for forhandlinger om bibliotekariers profesjonelle ekspertise. *HUMAN IT*, 7(3). http://www.admin.uio.no/sta/studiekom/moter_09/280509/SK280509uinnk.pdf.
- Sundin, O. (2008). Negotiations on information-seeking expertise - A study of web-based tutorials for information literacy. *Journal of Documentation*, 64(1), 24-44.
- Aamodt P.O., Prøitz T.S., Hovdhaugen E., Stensaker B. (2007). Læringsutbytte i høyere utdanning. NIFU STEP RAPPORT 40/2007. Hentet 01.02.2010. fra: http://nifu.pdc.no/publ/index.php?seks_id=500888&del=innhold&t=R